

Hoofdstuk 2

2

Project 'Leerzorg'

Achtergrond

2. Project 'Leerzorg' - Achtergrond

ONTSTAAN

Het Project 'Leerzorg' werd ingediend in antwoord op de oproep tot voorstellen voor netoverschrijdende en multidisciplinaire projecten in het kader van artikel 88 van het CLB-decreet. Het project werd toegekend door een 'Besluit van de Vlaamse regering houdend de toekenning van projectsubsidies aan de Centra voor Leerlingenbegeleiding van 13 december 2002'.

Dit project CLB 02.01 'Aanpak van leerstoornissen in het secundair onderwijs', wil onderwijskundige en didactische maatregelen voorstellen op basis van de 'knowhow' ontwikkeld binnen het *Eureka* Onderwijs.

OVERZICHT VAN DE DOELGROEPEN

rechtstreeks			onrechtstreeks	
leerkrachten schoolteams	zorgbegeleiders leerlingbegeleiders	CLB-medewerkers GON-medewerkers pedagogisch begeleiders	leerlingen	ouders
basisonderwijs - secundair onderwijs				

WAT BEOOGT HET PROJECT 'LEERZORG'?

De **deskundigheid vergroten** van leerkrachten, CLB-medewerkers, zorgbegeleiders, leerlingbegeleiders, pedagogisch begeleiders, leerlingen en ouders.

Werkinstrumenten ter beschikking stellen die de leerkracht ondersteunen bij **interne klasdifferentiatie** en aanpak van leerlingen met een bijzondere hulpvraag.

De leerkracht **didactische werkvormen bieden** waarmee men elke leerling in de les kan betrekken, met bijzondere aandacht voor de verschillende beginsituatie en mogelijkheden.

De leerkracht **achtergrondinformatie** bezorgen die de bijzondere zorgvraag van leerlingen met **leerstoornissen** concretiseert.

De CLB-medewerker, zorgbegeleider, leerlingbegeleider of pedagogisch begeleider een **werkinstrument** bieden om de leerkracht te ondersteunen bij **interne klasdifferentiatie** en aanpak van leerlingen met **specifieke leerstoornissen**.

De **leerling** stimuleren de bijzondere **hulpvraag** beter te **omschrijven** en **meer verantwoordelijkheid** te nemen voor de **eigen vorderingen** in het leerproces.

De **ouder** die op zoek is naar hulp ondersteuning bieden bij de **begeleiding van huiswerk en lessen**.

WAT BIEDT HET PROJECT 'LEERZORG'?

Binnenklasdifferentiatie en integrale leerlingenzorg in de klas - Didactische fiches

Leerprocesgerichte fiches
 Didactiekgerichte fiches
 Managementgerichte fiches
 Differentiatiegerichte fiches

De didactische fiches bieden de leerkracht sterk gestructureerde lesstrategieën en werkvormen voor interne klasdifferentiatie. De leerkracht kan hier onmiddellijk mee aan de slag.

Een klasondersteunende aanpak voor leerlingen met structuurzwakte - Structuurgroepen

Symptomen van structuurzwakte
 Zelfbeeld van jongeren
 Kleurstickers en ingekleurde lessenroosters
 Orde in de boekentas
 Agenda bijvullen en een weekplanning maken
 Een avondplanning maken
 Herhaling

Een reeks van activiteiten ondersteunt leerlingen met 'structuurzwakte' om zich vaardigheden eigen te maken die een positief effect hebben, zowel voor de individuele leerling als voor de klasgroep als geheel. De CLB-medewerker, een leerkracht, een zorg- of leerlingbegeleider kan leerlingen met structuurzwakte dit aanbod geven. In de praktijk blijkt dat wie ook de ouders kan betrekken een duidelijk effect ziet.

Thuis leren en studeren – Tips voor leerlingen en ouders

Algemene vaardigheden

Mijn boekentas - Hoe vergeet ik zo weinig mogelijk?
 Hoe overzicht houden als ik van nature wanordelijk ben?
 Hoe organiseer ik een werkplek waar ik snel en efficiënt kan werken?
 Hoe plan ik de studietijd thuis?
 Hoe studeer ik zelfstandig en toch nauwkeurig?

Specifieke leervaardigheden

Hoe studeer ik woordenschat?
 Hoe krijg ik greep op spelling?
 Hoe leer ik een dictee?
 Hoe zie ik de structuur van een tekst?

Hoe maak ik een mindmap?
 Hoe studeer ik teksten met 'ZO KLAAR'?
 Hoe studeer ik schema's?
 Hoe kan ik al die informatie uit een tekst onthouden?
 Hoe leer ik uit het hoofd?
 Hoe leer ik definities en samenvattingen?
 Hoe maak ik een spreekbeurt?
 Hoe bereid ik een openboekexamen voor?

Ouders van leerlingen met leerstoornissen zijn vragende partij om het studeren thuis bij te sturen en te ondersteunen. Leerlingen met leerstoornissen hebben meer sturing en ondersteuning nodig om zich de vaardigheden van het 'leren leren' eigen te maken. Ook bij leerlingen zonder bijzondere zorgvraag vergroten deze studietips de leervaardigheden. De leerkracht, zorgbegeleider, leerlingbegeleider of CLB-medewerker krijgt vaak een rechtstreekse hulpvraag van ouders en leerlingen in verband met het werk thuis. De praktische fiches bieden een antwoord deze hulpvraag.

ledereen gelijk? - Tips om positieve discriminatie te hanteren in de klas

Leerlingen met leerstoornissen en ernstige problemen met leren kunnen niet voldoen aan alle verwachtingen. Het voortdurend falen in de eigen ogen is een ernstige belasting voor de ontwikkeling van een positief zelfbeeld. Positieve discriminatie is absoluut noodzakelijk om kinderen (met leerstoornissen) een succesvolle toekomst op school en in de maatschappij te geven. Dit deel biedt tips om 'het omgaan met verschillen' te bespreken in de klas.

(Leer)stoornissen (her)kennen en aanpakken - Do's en don'ts bij (leer)stoornissen

ADD
 ADHD
 Dyscalculie
 Dyslexie
 Dyspraxie
 NLD

Biedt leerkrachten de kans om 'stoornissen' op korte tijd beter te herkennen en geeft tips voor de aanpak. Per stoornis is er één fiche met een opsomming van de meest opvallende kenmerken. Mogelijke sterke en zwakke kanten worden op een rijtje gezet. Problemen bij de verschillende vakken worden kort aangehaald. De achterzijde van elke fiche biedt een aantal tips voor ondersteuning in de klas.

***Een ruimere kijk op de bijkomende problemen -
Leren en leven met leerstoornissen***

Weten en vergeten
Woordvindingsmoeilijkheden
Uur- en tijdsbeleving
Onhandigheid en fijne motoriek
Onhandigheid en grove motoriek
Organiseren en inpakken
Ruimtelijke oriëntatie
Opzoeken in alfabetische lijsten
Zelfbeeld en zelfvertrouwen
Snel afgeleid

Leerstoornissen hebben een grote impact op andere aspecten dan enkel lezen, spelling, reken- en wiskundevaardigheden. Een gebrek aan orde, steeds weer vergeten, motorische onhandigheid, enz., zijn maar enkele aspecten die elke leerkracht telkens weer confronteren met de vraag naar de motivatie en de competenties van de leerling met bijzondere noden. Deze fiches informeren en sensibiliseren de leerkracht, de CLB-medewerker en de ouder. Daarnaast stimuleren ze de leerling om probleembewust verantwoordelijkheid te nemen en vaardigheden aan te leren om zijn eigen problemen te leren oplossen.

***CLB, school, leerling en ouders als team -
Vragenlijsten als basis voor diagnostiek en handelingsplan***

Vragenlijsten voor de klasleerkracht of klastitularis
Vragenlijsten voor vakleerkrachten secundair onderwijs
Vragenlijsten voor ouders en zorg- of leerlingbegeleiders

Vragenlijsten voor ouders en leerkrachten kunnen een duidelijker beeld geven van het probleem. Op basis van de gegevens uit de vragenlijsten kan de CLB-medewerker veel gericht onderzoeken